

Verslag concept

Presidium

Datum vergadering	:	29 oktober 2018
Voorzitter	:	dhr. J.W. Remkes
Griffier	:	dhr. J.R. Loggen
Telefoonnummer/e-mail	:	06 - 5157 2643 / loggenj@noord-holland.nl

Aanwezig:

Voorzitter	voorzitter Provinciale Staten, dhr. J.W. Remkes
Griffier	dhr. J.R. Loggen
Leden	Fractievoorzitter SP, mw. R. Alberts-Oosterbaan Namens de fractie van de PVV, dhr. M. Deen Namens de werkgroep Jeugdparticipatie, mw. S.S Doevendans Fractievoorzitter CDA, dhr. D.G. Heijnen Namens de fractie van GroenLinks, mw. R.P.M. Kocken Fractievoorzitter ONH, dhr. J.H. Leever Fractievoorzitter PvdD, dhr. A.E. van Liere Fractievoorzitter 50PLUS, mw. O.A.C. de Meij Namens de fractie van de PvdA, dhr. Papineau Salm Namens de fractie van D66, dhr. H. Struben Namens de fractie van de VVD, dhr. M.R.F. Wieseahn
Adviseur	Statengriffier mw. K. Bolt, sectormanager Communicatie dhr. Beeksma, dhr. A. Raphet Meeng (communicatieadviseur PS)
Notulist	Verslagbureau Moneypenny/mw. E. Pelgrom
Afwezig	Fractievoorzitter VVD, dhr. E. Annaert Fractievoorzitter PVV, mw. I.A. Bezaan Fractievoorzitter GroenLinks, dhr. A. Hietbrink Fractievoorzitter CU-SGP, dhr. M.C.A. Klein Fractievoorzitter PvdA, dhr. X.J. den Uyl 1e plv. voorzitter PS, dhr. Z. Yurdakul Fractievoorzitter D66, mw. I. Zaal

Agenda

1. Opening en mededelingen voorzitter
- 5 2. Vaststellen agenda presidium
3. a. Concept-verslag presidium 17 september 2018
 b. Lopende actiepunten en LTA
4. a. Conceptagenda PS 12 november 2018 (en 19 november 2018)
 b. Conceptagenda PS 14 januari 2019
- 10 5. a. Lijst moties PS
 b. Lijst ingekomen stukken PS
6. Budgetvoorstel voor Channel 6 van werkgroep Jeugdparticipatie
7. Aanvullende informatie voor keuze stemhulp
8. Publiceren van handtekeningen
- 15 9. Besluitenlijst Agendacommissie 1 oktober 2018
10. Rondvraag
11. Sluiting

1. Opening en mededelingen voorzitter

20 De **voorzitter** opent de vergadering om 11.00 uur.

Op initiatief van de heer Hietbrink is namens GS en PS gezamenlijk een brief verzonden aan burgemeester Wienen naar aanleiding van de recente bedreigingen aan zijn adres.

25 Op 17 oktober vond een gesprek plaats met Noord-Hollandse Kamerleden over de 'staat van Noord-Holland'. De Statenleden waren goed vertegenwoordigd bij de bijeenkomst. De opkomst van Eerste Kamerleden was echter niet groot. Alle aanwezigen hebben de bijeenkomst als nuttig ervaren. De **voorzitter** zou het gesprek in de toekomst willen herhalen.

30 De heer **Leever** (ONH) complimenteert de voorzitter met de wijze waarop hij de provincie heeft vertegenwoordigd en waarop hij de vragen van de Eerste Kamerleden beantwoordde. Hij vond de bijeenkomst zeer leerzaam.

35 De heer **Struben** (GroenLinks) sluit zich daarbij aan. Hij ondersteunt het pleidooi van de voorzitter om de bijeenkomst in de toekomst te herhalen van harte.

- *De voorzitter dankt de heer Hietbrink voor zijn initiatief om namens PS en GS een brief te sturen naar het college van de gemeente Haarlem als reactie op de bedreigingen aan het adres van de heer Wienen.*
 - *Het presidium besluit om de succesvolle bijeenkomst op 17 oktober jl. met Noord-Hollandse Kamerleden en de fractievoorzitters (en/of hun plaatsvervangers) over de 'staat van Noord-Holland' voortaan elk jaar te organiseren, mits er genoeg Kamerleden komen.*
- 40

2. Vaststellen agenda presidium

De **voorzitter** wil bij de rondvraag stilstaan bij het BOT-overleg van de commissie M&F. De Gedeputeerde heeft namelijk aangegeven dat zij geen BOT-overleg meer wenst te voeren als
45 daarover in het presidium geen goede afspraken gemaakt worden.

De heer **Van Liere** (PvdD) merkt op dat het onderwerp ook al in de Agendacommissie wordt besproken. De **voorzitter** zou het punt toch willen bespreken, aangezien op korte termijn een nieuw BOT-overleg gepland staat. De heer **Struben** (D66) lijkt het verstandig om bij de rondvraag op het
50 punt in te gaan en daarover vanuit het presidium een uitspraak te doen. Het kan dan nader aan de orde komen in de Agendacommissie.

- *Het presidium stelt de agenda vast.*

3. a. Concept-verslag presidium 17 september 2018

De **voorzitter** roept in herinnering dat in de vorige vergadering aandacht gevraagd is voor de
55 kwaliteit van de maaltijd catering bij commissievergaderingen. De griffier zal in gesprek gaan met de cateraar en vragen om de kwaliteit van de maaltijden op een consequent hoger niveau te brengen.

De **voorzitter** heeft op 26 september jl. een brief doen uitgaan, waarmee de geheimhouding op het verslag van de besloten bespreking op 11 juni jl. is opgeheven.

- *Het presidium stelt het verslag van het presidium van 17 september 2018 ongewijzigd vast.*
 - *Naar aanleiding van de opmerking van de heer Leever over de kwaliteit van de maaltijd catering voor de commissievergaderingen, gaat de griffier in gesprek met de cateraar teneinde de soms als wisselend ervaren kwaliteit van de catering op een consequent hoog niveau te krijgen.*
 - *Op 26 september jl. is het presidium per brief geïnformeerd dat de cvdK de geheimhouding op het verslag van het besloten deel van het presidium van 11 juni jl. heeft opgeheven.*
- 60

65 3. b. Lijst met actiepunten en LTA

- *Het presidium stemt in met de Lijst met actiepunten en de Lange Termijn Agenda.*

4. a. Conceptagenda PS 12 november 2018 (en 19 november 2018)

De **voorzitter** zegt dat wellicht nog enkele hamerstukken aan de agenda zullen worden toegevoegd. Hij constateert dat het presidium akkoord gaat met de agenda.

De **voorzitter** stelt voor het presidium van 19 november te annuleren. Eventuele spoedeisende zaken kunnen schriftelijk worden afgehandeld. Het presidium stemt hiermee in.

- *Het presidium stemt in met de concept-agenda van PS van 12 november en de uitloopvergadering op 19 november.*
- *Het presidium besluit de presidiumvergadering van 19 november te annuleren. Mocht zich een calamiteit voordoen dan zal het presidium schriftelijk worden geraadpleegd.*

4. b. Conceptagenda PS 14 januari 2019

- *Het presidium stemt in met de conceptagenda van PS van 14 januari 2019.*

5. a. Lijst moties PS

- *Het presidium stemt in met de Lijst moties van PS.*

b. Lijst ingekomen stukken PS

- *Het presidium neemt kennis van de Lijst ingekomen stukken PS.*

6. Budgetvoorstel voor Channel 6 van werkgroep Jeugdparticipatie

Mevrouw **Doevendans** (vz werkgroep Jeugdparticipatie) zegt dat aan het begin van deze periode is afgesproken meer te investeren in jeugdparticipatie. Een aantal projecten loopt al en zal in december 2018 voor de derde keer plaatsvinden. Nu ligt van de werkgroep Jeugdparticipatie een voorstel voor om voor de verkiezingen een aantal filmpjes speciaal gericht op jongeren te ontwikkelen. De filmpjes worden door jongeren zelf gemaakt. Zij zetten daarin de provincie neer vanuit hun eigen perspectief. Gekozen kan worden voor betrokkenheid van één of twee scholen.

Mevrouw **Alberts** (SP) zegt dat er vele scholen zijn in de provincie Noord-Holland. Toevoeging van een tweede school heeft daarom weinig meerwaarde. Zij zou willen kiezen voor de betrokkenheid van één school.

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) is een voorstander van het betrekken van twee scholen. Dat zal meer kennis opleveren voor een herhaling in de toekomst. De heer **Van Liere** (PvdD), de heer **Heijnen** (CDA) en de heer **Struben** (D66) sluiten zich daarbij aan.

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel is om het restant van het budget voor burgerparticipatie van € 6.500 voor bovengenoemd doel ter beschikking te stellen en de resterende benodigde kosten van € 1.980 te bekostigen uit de post sociale media voor de verkiezingscampagne. Hij concludeert dat het presidium met het voorstel instemt om twee scholen bij het project te betrekken. Voor toevoeging van de tweede school moet nog budgettaire ruimte worden gevonden.

- *Het presidium besluit het restant van het budget burgerparticipatie van Provinciale Staten van € 6.500,- beschikbaar te stellen voor het jongerenproject 'Channel 6' van de Stichting F6 en ten behoeve van de inzet van twee scholen (in plaats van één school) van de resterende benodigde kosten ad € 6.240,-, een bedrag van € 1.980,- te bekostigen uit de post 'social media' van de begroting voor de verkiezingscampagne en een budgettaire voorziening te vinden voor het restant.*

7. Aanvullende informatie voor keuze stembulp

De **voorzitter** zegt dat in het vorige presidium al over het onderwerp werd gesproken. Onder meer RTV Noord-Holland en het Haarlems Dagblad hebben sindsdien het initiatief genomen om ook een stembulp te creëren. Er zijn diverse keuzemogelijkheden. Van al deze initiatieven noemt hij ook de Meestemmeter NotuBiz. Daarbij moet men zich realiseren dat deze slechts inzicht geeft in het

stemgedrag van Statenleden in het verleden. Om die reden kunnen nieuwe partijen kritiek hebben op dit instrument.

De heer **Struben** (D66) houdt vast aan zijn voorkeur voor Citisens. Dat geldt ook voor de heer **Leever** (ONH) en de heer **Deen** (PVV).

De heer **Heijnen** (CDA) heeft een voorkeur voor de stemhulp van Prodemos. De heer **Papineau Salm** (PvdA) sluit zich daarbij aan. Prodemos is een betrouwbare partij en men heeft daarmee reeds goede ervaringen opgedaan. Ook mevrouw **De Meij** (50PLUS) heeft een lichte voorkeur voor Prodemos, vanwege goede ervaringen in het verleden. Ze heeft echter geen bezwaar tegen de andere opties. Ook de heer **Wieseahn** (VVD), mevrouw **Alberts** (SP) en mevrouw **Kocken** (GroenLinks) hebben een voorkeur voor Prodemos.

De heer **Van Liere** (PvdD) vindt het goed dat juist stemhulpen worden gecreëerd door niet-overheidsinstellingen. Hij is positief over het initiatief Meestemmeter, al is het vreemd als de provincie voor deze data moet betalen. Het instrument bevat immers data van de provincie zelf. Hij realiseert zich dat er onvoldoende draagvlak is voor de Meestemmeter, maar zou deze graag eens willen bespreken in een volgende vergadering van het presidium. De informatie die de Meestemmeter geeft over het stemgedrag van Statenleden kan hoe dan ook nuttig zijn.

De **voorzitter** constateert dat een meerderheid een voorkeur heeft voor de stemhulp van Prodemos. Met de nieuwe Staten zal gesproken worden over eventuele afname van de Meestemmeter van NotuBiz.

- *Het presidium neemt kennis van de nadere informatie over de stemhulpen van Prodemos en Citisens en de informatie over de Meestemmeter en het Noord-Hollandse Kieskompas.*
- *Het presidium besluit door te gaan met de Stembijzetter van Prodemos.*

8. Publiceren van handtekeningen

De **voorzitter** stelt voor om voor het voorkomen van fraude met handtekeningen de werkwijze van de Tweede Kamer over te nemen.

Mevrouw **Alberts** (SP) meent dat alleen zogenaamde 'natte handtekeningen' rechtsgeldig zijn.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) wil weten of de methode die de Tweede Kamer hanteert extra werkzaamheden voor de griffie meebrengt. De griffier zegt dat dat niet het geval is. In het archief wordt van ieder document de ondertekende versie bewaard. De niet-getekende versie wordt via iBabs gepubliceerd.

De **voorzitter** concludeert dat het presidium met de voorgestelde werkwijze instemt.

- *Het presidium besluit dat, om het mogelijke risico op handtekeningenfraude te verkleinen, de Staten de werkwijze van de Tweede Kamer zullen gaan navolgen. Dit houdt in dat een ondertekend en een niet-ondertekend exemplaar van een motie, amendement of ander document dat wordt ingediend tijdens de Statenvergadering wordt bewaard. Alleen de niet-ondertekende versie wordt gepubliceerd. De ondertekende versie wordt gearhiveerd.*

9. Besluitenlijst Agendacommissie van 1 oktober 2018

Het presidium neemt kennis van de besluitenlijst van de Agendacommissie van 1 oktober 2018.

10. Rondvraag

De heer **Van Liere** (PvdD) viel op dat bij het recente interpellatiedebat geen steun werd verleend door de drie coalitiepartijen. Dat is toegestaan, maar zijns inziens is het een ongeschreven regel dat als er bij bepaalde fracties vragen zijn over een Gedeputeerde in principe gelegenheid wordt gegeven voor het stellen van vragen. Hij heeft zich afgevraagd waarom met de stemverhouding met deze traditie werd gebroken.

De heer **Van Liere** (PvdD) zegt dat bij de actualiteit die door zijn fractie werd ingediend twee fracties het standpunt innamen om geen steun te verlenen, al voordat de griffie de afgesproken procedurele toets had uitgevoerd. Hij vraagt zich daarom af waarom de toets überhaupt gedaan wordt. De

175 **voorzitter** roept de betreffende fracties op dit punt nog eens in overweging te nemen. De heer **Van Liere** (PvdD) voegt toe dat het punt als actualiteit werd ingediend omdat zijn fractie vond dat eventuele onomkeerbare stappen voorkomen moesten worden. Zijns inziens is dat een zeer
gegronde reden om een actualiteit te willen behandelen. Dat is ook het criterium waar het presidium op toetst. De **voorzitter** zegt dat gebleken is dat geen onomkeerbare stappen genomen zouden worden. Dat is in de vergadering toegelicht.

180 De heer **Struben** (D66) verwijst naar het BOT-overleg op 15 oktober, waarbij ambtelijke informatie is verstrekt die vervolgens naar buiten is gebracht. Als voorzitter van de commissie M&F heeft de heer Struben de leden van de commissie gevraagd dit gedrag af te keuren. Er is tijdens de bespreking niet expliciet over vertrouwelijkheid gesproken. Het is echter een ongeschreven regel dat geen publiciteit wordt gezocht rondom onderwerpen die zich in dit stadium van het proces bevinden. Bovendien is het verlenen van OV-concessies aan GS gedelegeerd. Aangezien er behoefte blijkt aan verduidelijking over deze regel, heeft de heer Struben in overleg met de griffie een notitie opgesteld voor de
185 Agendacommissie. De Gedeputeerde heeft aangegeven dat zij geen BOT-overleg wil voeren alvorens over vertrouwelijkheid in het BOT-overleg nadere afspraken worden gemaakt. De richting die de heer Struben voorstelt, is om aan het begin van vergadering duidelijk te maken of de informatie al dan niet vertrouwelijk is en de commissie te vragen of ze zich daaraan conformeert. Wie zich daaraan niet wil conformeren, kan de vergadering verlaten. Als de commissie als collectief zich niet aan
190 vertrouwelijkheid wil conformeren, gaat het BOT-overleg niet door.

Mevrouw **Alberts** (SP) roept in herinnering dat een BOT-overleg met de NAM heeft plaatsgevonden over aardbevingskansen. Daar was een journalist bij aanwezig en daar is niets over gezegd. Soms is niet duidelijk of onderwerpen vertrouwelijk zijn. Zij vindt dat het mogelijk moet zijn om achteraf vragen te stellen over de redenen van vertrouwelijkheid. De heer **Papineau Salm** (PvdA) verheldert dat het NAM-overleg een technische briefing was en geen BOT-overleg.
195

De **voorzitter** ziet het BOT-overleg als informeel overlegmoment op weg naar besluitvorming. Het BOT-overleg biedt de mogelijkheid om in alle openheid, ongedwongen en los van politieke verhoudingen met elkaar te praten. Dat verhoudt zich niet goed met het doen van mededelingen naar de buitenwereld. Dat moet vooraf zeer duidelijk zijn.

200 De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt zich af welke gevolgen de specifieke casus heeft voor het vervolgproces en of al het werk rondom de concessie opnieuw moet worden gedaan. Ook wil hij weten wat hij op dit moment over de bespreking naar buiten mag brengen. Hij kan zich vinden in het voorstel van de heer Struben voor de toekomst.

205 De heer **Heijnen** (CDA) betreurt het incident dat zich heeft voorgedaan. Hij vat het BOT-overleg altijd op als een informeel overleg, maar niet als een overleg waarin zeer vertrouwelijke informatie werd gedeeld die niet besproken mocht worden met bijvoorbeeld deskundigen of collega's. Wel realiseerde hij zich dat informatie uit BOT-overleggen ongeschikt is voor politiek-getinte publiciteit naar buiten toe. De heer Heijnen ondersteunt het voorstel van de heer Struben. Het is jammer dat ongeschreven regels daarmee geformaliseerd moeten worden. In reactie op mevrouw Alberts zegt hij
210 dat het ingewikkeld lijkt om achteraf opnieuw te bespreken of gewisselde informatie vertrouwelijk moet blijven.

De heer **Leever** (ONH) denkt dat het naar buiten brengen van informatie in deze specifieke situatie voort is gekomen uit een misverstand. De persoon in kwestie zal niet hebben begrepen dat de informatie geheim was. Juist daarom is het belangrijk om bij aanvang uit te spreken of
215 geheimhouding van toepassing is.

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) heeft er niet per se behoefte aan om in een BOT-overleg te kunnen spreken als 'niet-Groen Linkser'. Bij de kwestie die nu wordt aangehaald ging het ook niet om de bescherming van de aanwezigen in hun politieke standpunten, maar om de informatie die niet gedeeld had mogen worden. Mevrouw Kocken vindt dat de Gedeputeerde die een bepaald onderwerp
220 in het BOT-overleg wil bespreken vooraf moet aangeven of vertrouwelijkheid gewenst is. De commissie kan zich daar vervolgens over uitspreken. Zij vindt het onwenselijk dat alles wat in een BOT-overleg besproken wordt per definitie vertrouwelijk is.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) sluit zich bij dat laatste aan. In dit specifieke geval zou zij graag met anderen hebben overlegd over het eventueel komen te vervallen van bepaalde buslijnen. Zij voegt toe dat zij de toon van de e-mail die na het overleg werd verzonden niet prettig vond.
225

De heer **Deen** (PVV) zegt dat zijn fractie voor zo min mogelijk geheimhouding is. Waar geheimhouding van toepassing is, moet die expliciet gemeld worden. Dat is in dit geval niet gebeurd.

230 De heer **Wiesehahn** (VVD) vindt het informele karakter de kern van ieder BOT-overleg, en de mogelijkheid van de Gedeputeerde om in vertrouwelijkheid te toetsen wat beleid bij de fracties losmaakt. Het lijkt hem nuttig nog eens te expliciteren dat BOT-overleggen in vertrouwelijkheid plaatsvinden. Als daarin politieke informatie gedeeld wordt, kan die in een commissievergadering nader besproken worden. Zonder vertrouwelijkheid heeft het BOT-overleg geen meerwaarde.

235 De heer **Van Liere** (PvdD) twijfelt aan het nut van de BOT-overleggen. Het is essentieel dat Statenleden hun werk in openbaarheid kunnen doen, tenzij er goede redenen zijn voor geheimhouding. Die redenen zijn in de wet vastgelegd. Het is onwenselijk dat in een BOT-overleg politiek verstrekkende informatie wordt gedeeld die Statenleden vervolgens niet mogen bespreken.

240 De **voorzitter** denkt dat formalisering van de regels over vertrouwelijkheid wat betreft het BOT-overleg onwenselijk is. Het BOT-overleg is geen commissievergadering; het is een informeel overleg op initiatief van de Gedeputeerde of van een aantal Statenleden. Als in een BOT-overleg politiek verstrekkende informatie wordt gedeeld, kan deze worden overgeheveld naar de commissievergadering, al dan niet in vertrouwelijkheid. Volgens het huidige reglement kan aan het BOT-overleg geen geheimhouding worden opgelegd. De Agendacommissie beraadt zich nu over het
245 voorstel om de bestaande praktijk, namelijk dat informatie die in een BOT-overleg gedeeld wordt niet naar buiten wordt gebracht, vooralsnog te handhaven. Het moet mogelijk zijn om in de politieke openbaarheid over de besproken onderwerpen van gedachten te wisselen, maar dan moet zo'n onderwerp worden overgeheveld naar de formele commissievergadering. De nieuwe Staten kunnen hier te zijner tijd een nieuw standpunt over innemen. Het is in ieder geval ongewenst als Gedeputeerden op dit moment BOT-overleggen annuleren.

250 De **voorzitter** constateert dat het presidium zich in deze boodschap voor de Agendacommissie kan vinden.

Wat betreft de aangehaalde kwestie geldt dat over hetzelfde onderwerp binnenkort een nieuw BOT-overleg gepland is. Daar zal ook duidelijk worden hoe met de gedeelde informatie moet worden omgegaan en welk werk eventueel opnieuw moet worden gedaan.

- 255 • *Als gevolg van de door de heer Struben, voorzitter van de commissie Mobiliteit en Financiën, ingebrachte casus, waarbij een commissielid informatie uit een Benen-Op-Tafel-overleg met derden heeft gedeeld, besluit het presidium desgevraagd dat zij:*
- 260 • *de gegroeide praktijk bij BOT-overleggen deze Statenperiode handhaaft, wat inhoudt dat informatie uit BOT-overleggen in principe niet de openbaarheid vindt;*
- 260 • *commissieleden verzoekt eventuele vragen over de status of inzet van 'brisante' informatie in een BOT-overleg, die raakt aan vertrouwelijkheid of geheim, over te hevelen naar de commissievergadering. Alleen in de commissievergadering kan eventueel geheimhouding worden gelegd op informatie.*
- 265 • *Het presidium neemt er kennis van dat de Agendacommissie zich nog nader zal buigen over deze casuïstiek.*

11. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 11.50 uur.